

Els bojos del violí

Imaginem-nos un vianant que topa amb un dement, un boig tan boig que fa servir un violí com una porra i ataca el nostre pobre vianant amb violents cops al cap. Deixem-ho aquí.

El debat català-castellà mai no m'ha interessat per un motiu molt simple: perquè és un debat etern, que existirà mentre el país existeixi, i les coses eternes acostumen a avorrir. I per un segon motiu: hi ha un sector del catalanisme cultural que quan es pronuncia el verb *revisar* el que escolta, captiu d'una mena de dislèxia ideològica, és *recular*.

Sigui com sigui qualsevol debat s'hauria d'establir sobre dues premisses. 1) Que malgrat els esforços de l'etapa democràtica, el català i el castellà mantenen unes relacions de poder que continuen sent aberrantment favorables al castellà. 2) Que com a comunitat humana els catalans tenen dret a poder fer un ús estàndard del seu idioma, exactament com qualsevol de les seves comunitats veïnes. De fet, els interlocutors que no accepten aquestes bases demostren ser uns agents tan insensats, per mal informats, o frívols, per malèvols, que no val la pena ni debatre amb ells. Però tornem al boig del violí.

El nostre honest vianant, com és lògic, fuig. Entra a una comissaria i explica el cas. Però els agents, per a la seva sorpresa, se n'hi enfoten a la cara. L'honest vianant fa via cap a casa. Malauradament pel camí es creua amb el boig del violí, que el torna a agredir com si l'instrument musical fos una arma neolítica.

D'acord, no cal ser gaire intel·ligent per entendre la metàfora: el violí és la llengua castellana, el pobre vianant la catalanitat. El pobre vianant demana protecció, o intenta ser conciliador: no res, el boig no se'n va del barri, i continua atacant-lo a cops de violí. I al final, un dia, el pobre vianant esclata: "Odio els violins i els odiaré per sempre!"

ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL

ESCRITOR

La reacció del vianant és comprensible. I tanmateix no és justa. En mans d'un dement un violí pot convertir-se en una arma assassina, és cert. Però aquesta no és la seva naturalesa. Els violins són instruments musicals que poden elevar-nos l'esperit, fer-nos més sensibles. Fer-nos millors. Bé doncs, bona part del catalanisme encara adopta la perspectiva del pobre vianant: els violins són un fàstic, i qualsevol relació que hi mantinguem ens serà perjudicial. Arribats a aquest punt permetran que em faci una bateria de preguntes.

No seria possible assumir les dues premisses que apuntàvem a dalt, i ahora mantenir una postura que no vol negligir el castellà, i que això no impliqui renúncies? Aquí ningú està proposant carregar-nos la imersió -ni molt menys!- o que l'ARA es torni bilingüe. Però encara que només sigui des d'un punt de vista egoista, com s'explica que els partits sobiranistes no usin el castellà ni en les pancartes electorals? Ningú s'ha adonat que els pitjors

enemics de la catalanitat, almenys els líders que els representen, sí que fan servir el català, i sempre que poden? En conseqüència: si la Catalunya actual està plena de polítics que intenten destruir-la fent servir el català, no seria possible intentar construir-la fent servir (també) el castellà? No hauríem d'emprar el castellà ni per defensar el català?

Més preguntes. Fins i tot des de l'opció independentista més radical: algú es creu de debò que es poden fer progressos ignorant gairebé el 50% -la meitat!- de catalans que per motius històrics viuen d'esquena al català? La definició del català com a *llengua pròpia* de Catalunya és prou adequada? Què vol dir? Que hi ha llengües *impròpies*? No seria millor buscar una altra fórmula, com *originària* o *autòctona*? En qualsevol cas, quants segles ha de conviure un idioma amb un territori perquè se'n consideri propi? De tots els països emancipats d'Espanya cap ni un ha renunciat al patrimoni que significa la cultura castellana. Serem nosaltres els primers? I si realment aquest país acabés tenint un estat, com actuaríem respecte al castellà? Ens convertirem en una mena d'Espanya diminuta i a la inversa? Catalunya és un ideal infinitament més elevat.

I després de tantes preguntes em permeto una afirmació: a fora no ho entenen. Lamentablement, és així. Nosaltres coneixem la història del boig i del vianant, però no tenim el control de la informació i la imatge que es projecta de nosaltres ja sabem quina és: la d'uns bojos que odien els violins.

Saben el que passa realment? Que ens estem equivocant de pregunta. Ens plantegem una vegada i una altra una qüestió irresoluble, d'un partidisme infantil: "Castellà sí, castellà no", quan la pregunta decisiva és una altra: "I aquí qui mana?"

Bon estiu a tothom.

Si Catalunya està plena de polítics que intenten destruir-la fent servir el català, no seria possible intentar construir-la fent servir (també) el castellà?